

Název šablony: V/2 Inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji odborných kompetencí žáků středních škol

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0642
Číslo materiálu	VY_52_INOVACE_KDE3-4_50
Název školy	Janáčkova konzervatoř a Gymnázium v Ostravě, příspěvková organizace Českobratrská 40, Ostrava
Autor	PhDr. Hana Adámková Heidrová, Ph. D.
Předmět	Dějiny kultury
Tematický celek	Umění novověku
Ročník	4. ročník JKO
Datum tvorby	19. 10. 2012
Anotace	Prezentace – Prvky renesanční architektury
Metodický pokyn	Lze použít k výkladu a opakování probrané látky
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora	

RENESSANCE

Prvky renesanční architektury

Architektura – typy a články

- *centrála* (půdorys čtverce, kruhu nebo rovnoramenného kříže)
- články:
  - Sloupy, pilíře, plný oblouk, římsy, arkádová soustava, architrávová soustava (čtvercové náběžníky)
  - Pilastry
  - Arkádové ochozy (opakující se články)
  - Okna obdélníková, často sdružená po dvou
  - Portály (polosloupy nesoucí kladí)
  - Trojúhelníkový štít nebo portál s obloukem a římsou
  - Volutový štít, členěný římsami
  - Balustrády s kuželkami

Základní prostorový ideál

- Ohraničený ucelený prostor; do popředí se dostává zeď a stěna, horizontální linie (*F. Brunelleschi – Nalezinec neviňátek ve Florencii*)

Architektura - proporce

- *F. Brunelleschi – Santo Spirito* (přesně propočítané proporce mezi vzdálenostmi: šířka hlavní lodi a výška oblouků a vzdálenost k plochému stropu; klenební pole v bočních lodích čtvercová; šířka a délka poloviční než výška...)

[cit. 2012-10-19]. Dostupné pod licencí Creative Commons na [www: http://it.wikipedia.org/wiki/File:Santo_Spirito,_inside_1.JPG](http://it.wikipedia.org/wiki/File:Santo_Spirito,_inside_1.JPG)

PILASTRY

- *Míčovna Pražského hradu*

Carolyn [cit. 2012-10-19]. Dostupné pod licencí Creative Commons na [www:](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Pra%C5%BESk%C3%BD_hrad,_M%C3%AD%C4%8Dovna,_sloupov%C3%AD_01.jpg)
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Pra%C5%BESk%C3%BD_hrad,_M%C3%AD%C4%8Dovna,_sloupov%C3%AD_01.jpg

ARKÁDOVÉ OCHOZY, BALUSTRÁDY

[cit. 2012-10-12]. Dostupné pod licencí Public domain na http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Opo%C4%8Dno_-_z%C3%A1meck%C3%A9_n%C3%A1dvo%C5%99%C3%AD.jpg

■ *Zámek Opočno a zámek Bučovice*

Kirisnik [cit. 2012-10-19]. Dostupné pod licencí Creative Commons na http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Ka%C5%A1na_n%C3%A1dvo%C5%99%C3%AD_z%C3%A1mku.jpg

OKNA, BOSÁŽ

Plzeňská radnice

[cit. 2012-10-19]. Dostupné pod licencí Creative Commons na
www:
[http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Rathaus_\(Town_Hall\),_Plze
%C5%88.jpg](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Rathaus_(Town_Hall),_Plze%C5%88.jpg)

PORTÁL

[cit. 2012-10-19]. Dostupné pod licencí © 2000-2012 Profimedia.CZ a.s. na [www: http://www.profimedia.cz/fotografie/renesancni-portal-z-kostela-svateho-krize-doubraunik/0007440640](http://www.profimedia.cz/fotografie/renesancni-portal-z-kostela-svateho-krize-doubraunik/0007440640)

Kixx [cit. 2012-10-19]. Dostupné pod licencí Creative Commons na [www: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Opo%C4%8Dno_z%C3%A1mek_-_vstupn%C3%AD_br%C3%A1na.jpg](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Opo%C4%8Dno_z%C3%A1mek_-_vstupn%C3%AD_br%C3%A1na.jpg)

Architektura – stavby a materiál

■ *Palác, zámek*

- vnitřní arkádový dvůr, reprezentativní průčelí sjednotil rytmus okenních a portálových os

■ *Vila*

- letní sídlo; úřední domy, zahrady, vinice, zahradní architektonické prvky, hospodářské budovy

■ *Materiál*

- cihla a kámen (v Itálii mramorový obklad)
- zed' - cihlové zdivo, hladce omítané
- sgrafito – dvouvrstvá omítka, s prořezávanou vnější, obvykle světlou vrstvou až na spodní tmavou vrstvu; u nás tzv. psaníčkové sgrafito – napodobující kvádrové zdivo

ZÁMEK

■ *Zámek Litomyšl*

PALÁC

■ *Fürstenberský palác*

VitVit [cit. 2012-10-19]. Dostupné pod licencí Creative Commons na [www:](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:F%C3%BCrstenbersk%C3%BD_pal%C3%A1c_(Vald%C5%A1tejn_sk%C3%A11)_01.JPG)
[http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:F%C3%BCrstenbersk%C3%BD_pal%C3%A1c_\(Vald%C5%A1tejn](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:F%C3%BCrstenbersk%C3%BD_pal%C3%A1c_(Vald%C5%A1tejn_sk%C3%A11)_01.JPG)
[sk%C3%A11\)_01.JPG](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:F%C3%BCrstenbersk%C3%BD_pal%C3%A1c_(Vald%C5%A1tejn_sk%C3%A11)_01.JPG)

VILA

■ *Villa Rotonda*

MATERIÁL – OMÍTANÁ ZEĎ

■ *Radnice v Litoměřicích*

Aloxe [cit. 2012-10-19]. Dostupné pod licencí Creative Commons na [www:](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Star%C3%A1_radnice_-_Litom%C4%9B%C5%99ice.jpg)
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Star%C3%A1_radnice_-_Litom%C4%9B%C5%99ice.jpg

SGRAFITO

Měšťanský dům v Telči

Opakování

- 1. Uved'te dvě architektonické památky, jejichž autorem je Filippo Brunelleschi a kde se nacházejí.
- 2. Uved'te alespoň tři české renesanční stavby, na jejichž fasádě je jako výzdoba použito *sgrafito*.